

KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ BİLİMSEL ARAŞTIRMA ve YAYIN ETİĞİ YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Tanımlar, Kapsam, Dayanak

Amaç

Madde 1. Bu Yönerge, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesinde akademik ve idari birimlerde görev yapan personelin bilimsel araştırma, çalışma, yayın ve etkinliklerde uyulması gereken etik kurallarını ve üniversitenin kendi bünyesinde oluşturacağı bilimsel araştırma ve yayın etiği kurullarının görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esaslarını belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 2. Bu Yönergede yer alan;

- a) Üniversite: Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesini,
- b) Rektör: Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Rektörünü,
- c) Senato: Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Senatosunu,
- d) Etik Kurul: Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi bünyesindeki tüm Etik Kurullarını,
- e) Üniversite Birimleri: Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesine bağlı Fakülteleri, Yüksek Okulları, Enstitüleri, Meslek Yüksek Okullarını, Araştırma ve Uygulama Merkezlerini, Teknoloji Geliştirme Merkezlerini, İdari Birimleri, Sosyal, Kültürel ve Sportif merkezleri,
- f) Üniversite Mensupları: Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesinde ve bağlı birimlerde tam ve yarı zamanlı çalışmakta olan akademik ve idari personel ile öğrencileri,
- g) Paydaşlar: Üniversitenin görev ve faaliyetleri kapsamında bağlantıda bulunduğu gerçek ve tüzel kişileri,
- h) Etik İlke ve Kurallar: Ulusal ve uluslararası anlayış ve bildirgeler çerçevesinde yer alan etik ilke ve kuralları,
- i) Uzman Etik Kurullar: Tıp, ilaç, hayvan araştırmaları ve benzeri konularda etik değerlendirmeler yapan ve görüş veren uzman etik kurulları,
- j) Etik İhlal: Yükseköğretim kurumu mensuplarının, başkalarının fikirlerini, yöntemlerini, verilerini, uygulamalarını, yazılarını, yapıtlarını ve şekillerini sahiplerine bilimsel kurallara uygun biçimde atıf yapmadan kısmen veya tamamen kendisininmiş gibi sunmasına ilişkin her türlü eylemi,
- k) Akademik ve bilimsel bir kurumun görev, yetki ve sorumlulukları çerçevesinde bilimsel araştırma, bilimsel yayın, eğitim-öğretim ve hizmet faaliyetleri ile toplum ve paydaşlarla ilişkilerde etik ilke ve kurallara uymayan kasıtlı eylemleri,
- l) Etik Özensizlik ve Kınanabilirlik: Akademik ve bilimsel bir kurumun görev, yetki ve sorumlulukları çerçevesinde bilimsel araştırma, yayın, eğitim-öğretim ve hizmet faaliyetleri ile toplum ve paydaşlarla ilişkilerde etik ilke ve kurallara uymada özensizlik, dikkatsizlik, bilgisizliğe, deneyimsizliğe ya da taksire dayalı, kasıtlı olmayan eylemleri ifade eder.

Kapsam

Madde 3. Bu Yönerge;

- a) Üniversite mensuplarınca veya üniversite ile ilişkisine bakılmaksızın kişilerce yürürlükteki mevzuat hükümleri uyarınca akademik unvanların elde edilmesi aşamasında ve sonrasında yapılan her tür bilimsel araştırma ve çalışmalar ile gerçekleştirilen bilimsel etkinlikler, desteklenen ve/veya yürütülen bilimsel araştırma-geliştirme projeleriyle ilgili araştırma etiği konularını,
- b) Üniversite mensupları tarafından çeşitli birimlerde yürütülen eğitim-öğretim faaliyetleri, öz kaynak ve diğer kaynaklar (TÜBİTAK, Bakanlıklar gibi) kullanılarak yürütülen bilimsel araştırma-geliştirme projeleri, uygulama, bilimsel toplantı ve etkinlikler gibi her türlü bilimsel faaliyet ve çalışmalar ile ilgili araştırma etiği konularını,
- c) Lisansüstü eğitim sırasında yapılan tez ve bilimsel yayınlar ile yürütülen bilimsel araştırma-geliştirme projeleriyle ilgili araştırma etiği konularını,
- d) Üniversite mensuplarınca yurtiçinde ve yurtdışında her çeşit basın, görsel ve işitsel yayın organlarında yayımlanan ya da yayımlanmak üzere gönderilmiş olan her tür yayınlara ilgili yayın etiği sorunlarını,
- e) Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi adresi kullanılarak yurtiçi ve yurtdışı dergilerde, her çeşit basın-yayın organında yayınlanan ya da yayınlanmak üzere gönderilen tüm yayınlarla ilgili yayın etiği konularını,
- f) Üniversitenin akademik ve idari personelinin akademik etiği ilgilendiren eylemlerini,
- g) Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurullarının yapısı, görevleri ve çalışma biçimini,
- h) Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurullarına başvuru ve etik değerlendirme süreçlerine ilişkin konuları kapsar.

Yasal Dayanak

Madde 4. Bu yönerge, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi başta olmak üzere, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 24. 42. ve 65. maddeleri, Yükseköğretim Kurumları, Yönetici, Öğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliklerinin 11-a/3 maddesi, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 71-1 ve 3. maddesi ve 5176 sayılı Kamu Görevlileri Etik Kurulu Kurulması Kanunu, YÖK Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi temel alınmak suretiyle hazırlanmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler

Madde 5. **(1) Bilimsel araştırma ve yayın etiğine aykırı eylemler şunlardır:**

- a) İntihal (plagiarism): Başkalarının fikirlerini, metotlarını, verilerini, uygulamalarını, yazılarını, şekillerini veya eserlerini sahiplerine bilimsel kurallara uygun biçimde atıf yapmadan kısmen veya tamamen kendi eseriymiş gibi sunmak,
- b) Sahtecilik (fabrication): Araştırmaya dayanmayan veriler üretmek, sunulan veya yayınlanan eseri gerçek olmayan verilere dayandırarak düzenlemek veya değiştirmek, bunları rapor etmek veya yayımlamak, yapılmamış bir araştırmayı yapılmış gibi göstermek,
- c) Çarpıtma (falsification): Araştırma kayıtları ve elde edilen verileri tahrif etmek, araştırmada kullanılmayan yöntem, cihaz ve materyalleri kullanılmış gibi göstermek, araştırma hipotezine uygun olmayan verileri değerlendirmeye almamak, ilgili teori veya varsayımlara uydurmak için veriler ve/veya sonuçlarla oynamak, destek alınan kişi ve

- kuruluşların çıkarları doğrultusunda araştırma sonuçlarını tahrif etmek veya şekillendirmek,
- d) Tekrar yayım (duplication); Bir araştırmanın aynı sonuçlarını içeren birden fazla eseri ayrı eserler olarak sunmak, Bir araştırma veya incelemenin tekrarlı yayınları yapıldığında önceki yayınların nerede yapıldığı açıkça belirtilir.
- e) Dilimleme (slicing): Bir araştırmanın sonuçlarını araştırmanın bütünlüğünü bozacak şekilde, uygun olmayan biçimde parçalara ayırarak ve birbirine atıf yapmadan çok sayıda yayın yaparak ayrı eserler olarak sunmak,
- f) Haksız yazarlık: Aktif katkısı olmayan kişileri yazarlar arasına dâhil etmek, aktif katkısı olan kişileri yazarlar arasına dâhil etmemek, yazar sıralamasını gerekçesiz ve uygun olmayan bir biçimde değiştirmek, aktif katkısı olanların isimlerini yayım sırasında veya sonraki baskılarda eserden çıkarmak, aktif katkısı olmadığı halde nüfuzunu kullanarak ismini yazarlar arasına dâhil ettirmek,
- g) **Diğer etik ihlal türleri şunlardır :**
- i. Destek alınarak yürütülen araştırmaların yayınlarında destek veren kişi, kurum veya kuruluşlar ile onların araştırmadaki katkılarını açık bir biçimde belirtmemek,
  - ii. İnsan ve hayvanlar üzerinde yapılan araştırmalarda etik kurallara uymamak,
  - iii. Yayınlarında hasta haklarına saygı göstermemek,
  - iv. Hakem olarak incelemek üzere görevlendirildiği bir eserde yer alan bilgileri yayınlanmadan önce başkalarıyla paylaşmak,
  - v. Bilimsel araştırma için sağlanan veya ayrılan kaynakları, mekânları, imkânları ve cihazları amaç dışı kullanmak, tamamen dayanaksız, yersiz ve kasıtlı etik ihlali suçlamasında bulunmak,
  - vi. (Ek cümle: Yükseköğretim Kurulu Genel Kurulunun 12/05/2016 tarihli toplantısında alınan 2016.9.247 sayılı kararı ile) akademik atama ve yükseltme başvurularında bilimsel araştırma ve yayınlara ilişkin yanlış veya yanıltıcı beyanda bulunmak,
  - vii. Herhangi bir konuda görüş sorulduğunda, bilgi sahibi olmadıkları ve inceleme yapma imkânlarının bulunmadığı halde görüş bildirmek ve/veya yorum yapmak,
  - viii. Mesleki yeterlilik ilkesi gereğince, formasyonunu almadıkları ve yetkin olmadıkları alanlarda araştırma, eğitim-öğretim, uygulama etkinlikleri ve hizmetleri vermek,
  - ix. Araştırma ve deneylerde mevzuatın veya Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerin ilgili araştırma ve deneylere dair hükümlerine aykırı çalışmalarda bulunmak.
  - x. Araştırma ve deneylerde, çalışmalara başlamadan önce alınması gereken izinleri yetkili birimlerden yazılı olarak almamak.
  - xi. Araştırma ve deneylerde, hayvan sağlığına ve ekolojik dengeye zarar vermek,
  - xii. Araştırmacılar ve yetkililerce, yapılan bilimsel araştırma ile ilgili olarak muhtemel zararlı uygulamalar konusunda ilgilileri bilgilendirme ve uyarma yükümlüğüne uymamak,
  - xiii. Bilimsel bir çalışma kapsamında yapılan anket ve tutum araştırmalarında katılımcıların açık rızasını almadan ya da araştırma bir kurumda yapılacaksa ayrıca kurumun iznini almadan elde edilen verileri yayımlamak,
  - xiv. Bilimsel çalışmalarda, diğer kişi ve kurumlardan temin edilen veri ve bilgileri, izin verildiği ölçüde ve şekilde kullanmamak, bu bilgilerin gizliliğine riayet etmemek ve korunmasını sağlamamak,
  - xv. Henüz sunulmamış veya savunularak kabul edilmemiş tez veya çalışmaları, sahibinin izni olmadan kaynak olarak kullanmak,

- xvi. İnsan ve hayvanlar üzerinde yapılan araştırmalarda etik kurallara uymamak, yayınlarda hasta haklarına saygı göstermemek,
- xvii. İnsanlarla ilgili biyomedikal araştırmalarda ve diğer klinik araştırmalarda ilgili mevzuat hükümlerine aykırı davranmak,
- xviii. Tamamen dayanaksız, yersiz ve kasıtlı etik ihlali suçlamasında bulunmak,

Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Olarak Değerlendirilemeyecek Haller

Madde 6 - (1) Bir başkasının özgün üslup ve ifadesinin aynen kullanılmamak şartıyla, anonim bilgilerin, bilim alanlarının temel bilgilerinin, matematik teoremleri ve ispatları gibi önermelerin çalışmalarında kullanılması etik ihlal olarak değerlendirilemez.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yükseköğretim Kurumlarında Yer Alan Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurullarının Oluşumu, Görevleri, Çalışma Usul ve Esasları

Kurulların oluşumu

Madde 7 - (1) Üniversitenin bilimsel araştırma ve yayın etiği kurulları (i) Fen ve Mühendislik Bilimleri Etik Kurulu, (ii) Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu, (iii) Sağlık Bilimleri Etik Kurulu'ndan oluşturulur. Bu kurullar ilgili bilim alanlarında görev yapan profesör unvanına sahip öğretim üyeleri arasından iki yıllık süreyle rektör tarafından seçilen yedişer üyeden oluşur.

(2) Gerekli görölmesi halinde çalışmaların verimliliğini sağlamak amacıyla farklı bilim alanları için farklı bilimsel araştırma ve yayın etiği kurulları da oluşturulabilir.

(3) Belirlenen kurul üyeleri hakkında etik ihlalinde bulduklarına dair kesinleşmiş bir adli veya idari karar bulunmamalıdır.

(4) Etik kurallarına aykırı eylemi tespit edilen etik kurulu üyesinin görevi, rektörün bu konudaki kararının kendisine tebliği ile sona erer.

(5) Görev süresi biten bir üye aynı usulle yeniden seçilebilir. İzinsiz ve özürsüz olarak üst üste üç toplantıya katılmayan veya en az altı ay süreyle izinli olan üyenin, üyeliği kendiliğinden sona erer. Herhangi bir nedenle boşalan üyelik için, aynı usulle yeni üye seçilir.

(6) Bilimsel araştırma ve yayın etiği kurulları başkanları rektör tarafından seçilir. Her bir bilimsel araştırma ve yayın etiği kurulu başkanı kurul üyeleri arasından bir kişiyi başkan yardımcısı olarak seçer. Başkanın görevinin sona ermesiyle birlikte başkan yardımcılığı görevi de sona erer.

(7) Bilimsel araştırma ve yayın etiği kurullarının sekreteryası üniversite bünyesindeki hukuk müşavirliği tarafından yürütölür.

Etik Kurulun Görev ve Sorumlulukları

Madde 8. Etik Kurulun Görevleri şunlardır;

- (1) Bilimsel etik ihlaline yönelik iddiaları ve kanıtları incelemek, bu konuda kararlar almak ve alınan kararları Rektörlük Makamına sunmak,
- (2) Etik ihlali iddialarını incelemek için Rektörlük aracılığıyla gerektiğinde bilirkişi veya uzman görüşü almak, ilgili kişi ve kurumlarla yazışmalar yapmak, bilgi istemek ve inceleme kapsamında gerekli diğer işlemleri yapmak,
- (3) İnsanlarla veya insanlar üzerinde yapılması planlanan fiziksel müdahale içermeyen araştırma, deney, inceleme ve alan çalışmalarıyla ilgili başvuruları; etik, sağlık, güvenlik, insan hakları, mevcut mevzuat hükümleri ve hukukun genel ilkeleri yönünden incelemek ve etiğe uygunluk izinlerini vermek,

- (4) Etik ilkeler konusunda Üniversite mensuplarını bilgilendirmek; etik değerlerin ön plana çıkarılması, etik bilincinin artırılması ve etik yaşam kültürünün oluşturulması konusunu teşvik etmek; akademik, araştırma ve yayın etiği konularında olası etik dışı eylemleri engellemek üzere ilgili birim veya kurum/kuruluşlarla işbirliği yaparak eğitici faaliyetler düzenlenmesini sağlamak üzere Rektörlük Makamına önerilerde bulunmak,
- (5) Etik ilke ve kuralların uygulanma yöntemlerini belirlemek,
- (6) Gerekliğinde yeni ilke ve kurallar oluşturmak,
- (7) Hakkında değerlendirme yaptığı, karar aldığı ve görüş verdiği tüm etik konular ve sorunlarda gizlilik içinde çalışmak ve ilgili tüm bilgi ve belgeleri saklı tutmak,
- (8) Üniversite bünyesinde kurulmuş bulunan uzman etik kurullar arasında eşgüdümü sağlamak, bu kurulların anlaşmazlıklarında ya da çözümlenemedikleri konularda hakemlik yapmak,
- (9) Üniversite bünyesinde kurulmuş bulunan uzman etik kurullarda görev alacak kişilere gerektiğinde eğitim sağlamak,
- (10) Üniversite bünyesinde kurulmuş bulunan uzman etik kurulların oluşturdukları etik ilke ve uygulamaların Üniversitenin benimsemiş olduğu temel etik ilkelerle bütünleşmesine yönelik değerlendirmeler ve önerilerde bulunmak,
- (11) Üniversite bünyesinde ortaya çıkan etik sorunları değerlendirerek gerektiğinde uzman etik kurullar oluşturulması için Rektörlük Makamına öneride bulunmak,
- (12) Üniversite bünyesinde temel alınacak etik ilkeleri ve politikaları geliştirmek,
- (13) Üniversitede etik yaşam kültürünün yaygınlaşması ve etik duyarlılık kazanılması için eğitim ve benzeri çalışmalarını düzenlemek,

Etik Kurulun Çalışma Biçimi

Madde 9.

- a) Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi mensuplarının, akademik ve idari birimlerinin yürüttükleri bilimsel araştırma faaliyetleri, yayın faaliyetleri, eğitim ve öğretim faaliyetlerinde, sundukları hizmetlerde ve toplum ve paydaşlarıyla olan ilişkilerinde ortaya çıkan etik sorunlarla ilgili başvurular ilgili etik kurul başkanlığına yapılır.
- b) Etik kurullar, başvuru için gerekli formları oluşturarak internet ortamında yayınlarlar.
- c) Etik Kurul, başkanının çağrısıyla, gündemini görüşmek üzere yılda en az iki (2) defa ve üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır. Gerekliğinde başkanının çağrısı üzerine olağanüstü toplantılar yapılabilir. Başkanın katılmadığı toplantılarda başkan yardımcısı, bilimsel araştırma ve yayın etiği kurulları toplantılarına başkanlık eder.
- d) Söz konusu iddialar ile ilgili tüm bilgi ve belgeler bilimsel araştırma ve yayın etiği kurullarına iletilir.
- e) Bilimsel araştırma ve yayın etiği kurulları çalışmalarını bizzat yürütür. Ancak gerektiğinde alanında uzman bilirkişilerden görüş de alabilir. Ancak, aşağıdaki kişiler bu düzenleme kapsamında yapılan incelemelerde bilirkişi ve uzman olarak görevlendirilemez:
  - (i) İlgilinin lisansüstü tez danışmanları ve doçentlik jürilerinde görev almış öğretim üyeleri,
  - (ii) İlgilinin eşi ve üçüncü dereceye kadar (üçüncü derece dâhil) kan veya sıhrî hısımları,
  - (iii) İlgili ile aralarında husumet bulunan kişiler.
- f) Etik Kurullara iletilen ve etik ihlal iddiası içeren şikâyet ve ihbar dilekçelerinde, kişilerin doçentlik başvuru sürecinin devam ettiğinin de belirtilmesi halinde hakkında etik ihlal

iddiası bulunan kişinin devam eden bir doçentlik başvurusunun bulunup bulunmadığı hususu Rektörlük Makamı tarafından derhal Üniversitelerarası Kurul Başkanlığından sorulur. Üniversitelerarası Kurul Başkanlığınca devam eden doçentlik başvurusunun bulunduğu bildirilmesi halinde iddialar ile ilgili tüm bilgi ve belgeler Üniversitelerarası Kurul Başkanlığına gönderilir.

- g) Etik ihlali iddiası sebebiyle hakkında inceleme başlatılan kişilerden iddialara ilişkin olarak gerekli bilgi ve belgelerle birlikte yazılı savunmaları istenir. İlgili kişiler, savunma talep yazısının kendilerine ulaştığı tarihten itibaren on beş gün içerisinde savunmalarını vermedikleri takdirde, bu durumun savunma istem yazısında belirtilmesi koşuluyla kurul, diğer bilgi ve kanıtlara dayalı olarak karar verebilir. Hakkında inceleme başlatılanlar, yazılı savunmalarını sunmak üzere iddiaları içeren evrakların bir örneğinin kendilerine verilmesini talep etmeleri halinde, incelemeyi yürüten ilgili kurulca savunma istenmesi yönünde bir karar alınmaksızın da doğrudan yazılı savunmalarını sunabilirler. Ancak bu halde bu kişilerden yeniden yazılı savunma istenmeden de incelemeye devam edilebilmesi için, iddiaları içeren evrakların teslimine ilişkin tutanakta, teslim tarihinden itibaren on beş gün içerisinde savunmasını vermedikleri takdirde diğer bilgi ve kanıtlara dayalı olarak karar verileceğinin açıkça belirtilmesi şarttır. Gerekli görülen hallerde savunma sözlü olarak da alınabilir.
- h) Alınacak kararlar, ilgili bilimsel araştırma ve yayın etiği kurulunda tartışmaya açıldıktan sonra oylanır ve kurul üyelerince imzalanır. Karara muhalif kalan üye karşı oy gerekçesini yazmak zorundadır.
- i) Bilimsel araştırma ve yayın etiği kurullarınca alınan nihai kararlar inceleme raporu niteliğinde olup, bu kararlar onaylanmak ya da başka bir karar alınmak üzere rektöre sunulur.
- j) Kurul üyeleri, uzman ve bilirkişiler yaptıkları incelemeyle ilgili edindikleri bilgi ve belgeleri açıklayamazlar.
- k) Bilimsel araştırma ve yayın etiği kurullarının inceleme sürecinde diğer kurum ve kuruluşlarla her türlü yazışmalar rektörlük aracılığıyla yapılır.
- l) Rektörlük makamı ya da ilgili birimlere yazılı dilekçe, elektronik posta veya tutanağa geçirilen sözlü başvurularla incelenecek konu ve değerlendirilecek dosyalar, Etik Kurula Rektör tarafından havale edilir.
- m) Etik Kurulun sekreterliğine ulaşan her dosya Etik Kurul başkanı tarafından en yakın tarihte yapılacak toplantının gündemine alınır ve gerektiğinde üyelerin görüşleri doğrultusunda bir raportör üyenin sorumluluğuna verilir. Bu çalışmalara ilişkin yazışmalar konusunda etik kurulu bilgilendirmek raportör üyenin görevidir.
- n) Hangi dosyanın hangi üyenin raportörlüğünde olduğuna ilişkin bilgiler Etik Kurul Sekreteryası tarafından arşivlenir.
- o) Etik Kurulda görüşülen tüm konularda gizlilik esastır. Kurula sunulan dosyalardaki bilgi ve belgelerin gizliliğinin ve güvenliğinin korunmasından Etik Kurul ve Sekreteryası sorumludur. Etik Kurul dışındaki kişilere Etik Kurulda görüşülen konu hakkında bilgi verilmez.
- p) Raportör dosyaya ilişkin bilgi almak amacıyla, Etik Kurul Sekreteryası aracılığıyla üniversite mensubu kişilerden doğrudan yazılı bilgi ve ilgili kişilerden savunma isteyebilir. Bu belgeler Etik Kurul değerlendirme dosyasında yer alır.
- q) Raportör gerek gördüğü durumlarda danışman istenmesi için Etik Kurula başvurabilir, Etik Kurul konuyla ilgili danışmanı yazılı olarak belirler. Danışmanın niteliği ve kapsamı da yazılı olarak danışmana iletilir. Danışmanın yanıtının bir kopyasının ilgili incelemenin

Etik Kurul değerlendirme dosyasında saklanmak üzere Etik Kurul Sekreteryasına iletilmesi gerekir. Danışmanın kimliği saklı tutulur.

- r) Kurul değerlendirmelerini dosya üzerinden yapar; gerektiğinde ilgili kişilerden yazılı ya da sözlü bilgi alır. Hakkında etik ihlali başvurusu bulunan kişilere Etik Kurul önünde savunmalarını yapma hakkı tanınır; istemeleri halinde bu savunma yazılı da olabilir. Savunma hakkının kendilerine bildirildiği tarihten itibaren dört hafta içinde yanıt vermeyen kişiler savunma haklarından feragat etmiş sayılırlar. Bu durumda Etik Kurul eldeki diğer bilgi ve kanıtlara dayalı olarak değerlendirme yapar ve görüş bildirir.
- s) Etik Kurul, gerektiğinde, konu ile ilgili başka uzmanları da görüşlerine başvurmak üzere toplantılarına davet edebilir ya da uzmanlardan oluşan bir alt kurul oluşturabilir. Bu uzmanlar, alt kurullar ya da uzman etik kurullar Etik Kurul tarafından kendilerine havale edilen dosya üzerindeki çalışmalarını belirlenen süre içinde tamamlayarak hazırladıkları görüşü Etik Kurulda görüşülmek üzere başkanlığa sunarlar. Toplantıya davet ve alt kurul oluşturma yetkisi Etik Kurula aittir.
- t) Raportör üye incelemesini en fazla 30 (otuz) gün içerisinde tamamlayarak görüşlerini Etik Kurula sunar. Bu sunumda incelenen durumun tarafları, ilgili bilgi, belge ve kanıtlar ile konunun özü anlatılır; yorum ve değerlendirme belirtilir. Danışmana gönderilen çalışmalar için ek süre tanınır. Kurul, yönergede belirtilen biçimde oylama yaparak değerlendirmeleri sonucuna ve görüşüne ilişkin son kararını verir. Kurul üyeleri toplantılarda gerekli her türlü bilgiyi raportörden isteyebilirler, belgeleri ve kayıtları inceleyebilirler. Etik Kurul kararına katılmayan üyeler görüşlerini içeren gerekçeli bir muhalefet şerhi koyabilirler. Üyeler çekimser oy kullanamazlar.
- u) Etik Kurul'da kendisi ile ilgili dosya görüşülmesi durumunda, ilgili üye oturum salonunda bulunmaz, oylamaya katılmaz.
- v) Belirli bir dosyanın etik açıdan incelenmesiyle görevli raportör gerekçelerini yazılı olarak Etik Kurula bildirmek suretiyle bu görevden çekilebilir.
- w) Etik Kurul gerekli gördüğü durumlarda ilgili kişileri toplantıda dinlemek üzere davet edebilir. Kişilerin bu daveti kabul etmesi durumunda yapılan oturumda yalnız davetlilere yönelik sorular sorulur ve yanıtlar kaydedilir. Kurul üyeleri edinilen bilgiler üzerindeki yorumlarını ve tartışmasını davetlilerin toplantıdan ayrılmasından sonra yapar.
- x) Etik Kurul, başvuruları yalnızca etik yönleriyle ele alır ve değerlendirir. İnceleme ölçütleri ve önerileri uluslararası sözleşme ve bildirgelere, yerleşik etik ilke ve kurallara dayanır. Ulusal ya da uluslararası metinlerde düzenlenmemiş bir etik sorunla karşılaşıldığında, Etik Kurul bunu bir ilkeye ya da kurula bağlayabilir.
- y) Etik Kurula katılan her yeni üyeye kurul tarafından eğitim düzenlenir. Yeni kurul üyelerinin ilk raportörlük görevlerinde deneyimli bir üye kendilerine danışman olarak eşlik edebilir.
- z) Etik Kurul görüş ve öneri niteliğindeki raporunu Rektöre sunar.
- aa) Etik Kurul inceleme ve değerlendirmeleri sırasında başka kurum ve kuruluşlarla yapması gereken yazışmaları Rektörlük aracılığıyla yapar.
- bb) Etik Kurul gönderilmiş tüm belgeler ve dosyalar ile inceleme ve değerlendirme sürecindeki tüm yazışmaların birer örneği, ilgili yönetmeliklerin öngördüğü sürece saklanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

İnceleme sonucunda yapılacak işlemler

Madde 10 - (1) Bilimsel araştırma ve yayın etiğine aykırı eylemlerde bulunduğu tespit edilen kişiler hakkında ilgili mevzuat uyarınca gerekli disiplin işlemleri ile diğer idari, hukuki ve cezai işlemler Üniversite Rektörlüğü tarafından yapılır.

(2) Etiğe aykırı eyleme konu olan eserle daha önce akademik unvan elde edilmiş ise kişi hakkında yapılan işlemler sonucunda alınan etik ihlal kararı sebebiyle bu unvanın geri alınıp alınmayacağı hususu da ilgili Üniversite Rektörlüğü tarafından değerlendirilir.

(3) Etiğe aykırı eylemlerin gerçekleşmesi halinde asıl müellif, zarar gören veya hakları olumsuz etkilenen kişi ve kuruluşların rıza göstermesi ilgililerin sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

(4) Bilimsel araştırma ve yayın etiğine aykırı bir eylemin tespit edilmesi halinde Üniversite Rektörlüğü tarafından ilgili yayının ortak yazarlarının görev yaptıkları kamu kurumuna da bilgi verilir.

(5) Etik ihlal kararları en geç bir ay içerisinde Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına bildirilir.

Gizlilik

Madde 11 - (1) Bilimsel araştırma ve yayın etiği kurullarının kararları, genel düzenlemeler dışında gizlidir, etik kurulların tespitleri hakkında bu Yönergede belirtilen kişi ve kuruluşlar ile başvuru sahibinden başkasına bilgi verilmez.

Yeniden inceleme

Madde 12 – (1) Bilimsel araştırma ve yayın etiği kurullarında daha önce incelenen ve esası hakkında bir karar verilen eserlere ilişkin aynı iddialarla yapılan başvurularda yeniden bir inceleme yapılamaz. Bu halde eserlerin ve eserlere ilişkin iddiaların tamamen aynı olduğunun ilgili bilimsel araştırma ve yayın etiği kurullarınca tespit edilmesi şarttır.

Etik ihlallerine ilişkin kayıtlar

Madde 13 - Bu düzenleme kapsamında yapılan inceleme sonucunda alınacak kararlar Üniversite Rektörlüğü tarafından gizlilik ilkesine riayet edilmek suretiyle uygun bir şekilde dosyalanıp saklanır.

Yürürlük:

Madde 14 - Bu Yönerge, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Senatosunca kabul edildiği tarihten itibaren yürürlüğe girer. Üniversitemiz Senatosunun 07.09.2018 tarih ve 2018/16 sayılı oturumunda alınan 10 numaralı kararı ile “Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” yürürlüğe girmiştir. Bu Yönergenin yürürlüğe girmesiyle, Üniversitemiz Senatosunun 20.02.2013 tarih ve 2013/03 sayılı oturumunda alınan 12 numaralı kararı ile kabul edilerek yürürlüğe giren Etik Kurul Yönergesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürütme

Madde 15 - Bu Yönerge, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Rektörü tarafından yürütülür.

Geçici Madde 1 - Bu yönergenin yürürlüğe girmesi ile daha önce kurulmuş bulunan;

- (i) "KSÜ Tıp Fakültesi Hayvan Deneyleeri Yerel Etik Kurulu", "KSÜ Tıp Fakültesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulu", "KSÜ Ziraat Fakültesi Hayvan Deneyleeri Yerel Etik Kurulu" bu yönergenin 7. maddesinde tanımlanan "Uzman Etik Kurulu" olarak çalışmalarına devam ederler.
- (ii) "Fen Bilimleri Araştırmaları Etik Kurulu", "Fen ve Mühendislik Bilimleri Etik Kurulu"na, "Sosyal Bilimler Etik Kurulu", "Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu"na dönüştürülür, kurulların üye yapısı bu yönergenin 7. Maddesine göre yeniden düzenlenir.
- (iii) "Fen Bilimleri Araştırmaları Etik Kurulu Yönergesi" ve "Sosyal Bilimler Etik Kurul Yönergesi" yürürlükten kaldırılmıştır.